

כט. השור הולך לפניהם וקרניו מצופות זהב ועטרה של זית בראשו. אומה שיש לה מטרה עליונה ונשגבה היא מציינת את דרכה לחבב את העבודה, כי רק בעבודה ויגיע כפים בלאום יסודרו חיים כשרים וישרים. והנה אם לא הי' לה שאיפה יותר גבוהה מחיי הגוף לא הי' לה לפנות לעושר וגדולה. אבל כיון שיש לה נפש רמה השואפת להגדיל פעלה בעולם ע"כ תשאוף ג"כ לעושר ע"י העבודה. אמנם העושר לא יהי' מכוון לעצמו כ"א כדי שעל ידו תבא להאיר את עצמה ואת העולם באור החכמה והדעה האמתית, אור ד' אלהי עולם. וזאת היא תעודת ישראל, השור הולך לפניהם, מכוון אל העבודה "רב תבואות בכח שור"¹, וקרניו מצופות זהב, להורות שאל העושר תביא בדרך ישר רק העבודה, ולא לשלול ולכזו ולבלע חיל זרים, רק בכח וגבורת שור בעבודת יגיעה ועמל. אמנם לא זאת היא גמרת התעודה כ"א עטרה של זית, המורה אורה, כשמן זית שבמנורה המורה לאור תורה ודעת, הרוצה שיחכים ידרים סימן לדבר מנורה בדרום². וכן אמרו חז"ל³ ביונה שהביאה עלה זית דבר המביא אורה לעולם, כלומר מגמתינו שהעבודה תביא לעושר והעושר לעטרת החכמה והאורה, למען יאמרו כולם יגדל ד' מעל לגבול ישראל. זאת היא מגמת העבודה והעושר, עטרה של זית בראשו.

ל. החליל מכה לפניהם עד שהיו מניעים קרוב לירושלים. החליל הוא מיוחד ביותר לשמחה גם לאבל, חלילין לכלה או למת¹, אמנם השמחה השלמה היא מתנוצצת ביותר כשלא יחסר עמה ההרגש של מציאות האבל האפשרי לכא והוא נשמר וניצל ממנו. ע"כ אלה שלושת הכחות הראשיים המצליחים את האומה, העבודה בכח הגוף, השור ההולך לפניהם, העושר הבא ע"י קרניו המצופות זהב, וההשכלה הבאה עם העושר והחריצות, עטרה של זית שעל ראשו. אפשר שכל אלה יביאו ג"כ שואה על האומה כשישתמשו עם אלה החמודות להרע, העבודה תוכל להשפיל את הצורה האנושית אל השקיעה החמרית לבדה. העושר יביא המון חמדת תענגי החיים שמטמטמת את הלב מבינה אמתית וחכמת צדק אלהית. החכמה תוכל להועיל להרע כמאמר "חכמתך ודעתך היא שובכתך"². אמנם עם ההישרה האלהית, עם מעגלי צדק ומשרים שתדריכנו תורת ד', דבר ד' היוצא מירושלים, הננו בטוחים שאלה ההצלחות המכשירות את אושר האומה יביאוה באמת לרום מעלתה. ע"כ החליל המוכשר ג"כ לאבל, מכה לפניהם בתכונת דפיקת קול צהלה ושמחה, עזה, עד שמגיעין קרוב לירושלים, כי שם צוה ד' את הברכה.

פרק שלישי

א. כיצד המפרישין הככורים יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה אשכול שביכר רמון שביכר קשירו בנמי ואומר הרי אלו בכורים ור"ש אומר אעפ"כ חוזר וקורא אותם מעלין את הככורים כל העירות שבמעמד מתכנסות לעיר של מעמד ולנין בחובה של עיר ולא היו נכנסין לבתים ולמשכים היה הממונה ור"ש אומר יקמו ונעלה ציון אל בית ה' אלהינו: ¹ ו' הקרובים מביאים התאנים והענבים והרחוקים מביאין גרוגרות וצמוקים "השור הולך לפניהם וקרניו מצופות זהב ועטרה של זית בראשו החליל מכה לפניהם עד שמגיעים קרוב לירושלים הניעו קרוב לירושלים שלחו לפניהם ועטרו את בכוריהם הפחות המגנים והגזברים יוצאים לקראתם לפי כבוד הנכנסין היו יוצאין וכל ² בעלי אומניות שבירושלים עומדים לפניהם ושואלין בשלום אחינו אנשי המקום פלוני באתם לשלום: ד' החליל מכה לפניהם עד שמגיעין לדר הבית הניעו לדר הבית אפילו אנריפס המלך נוטל הסל על כתפו ונכנס עד שמגיע לעזרה הניע לעזרה ודברו הלויים ³ כפי בשיר ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי: ⁴

כט. 1. משלי יד ד. 2. ב"ב כ"ה ב. 3. שהש"ר ד. ל. 1. ב"מ עה ב. 2. ישעיה מו י.